

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/316
KARAR NO : 2021/325
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. maddesi uyarınca düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanaına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik nedeniyle ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S.Y.
Vekili : Av. E.B.
Davalı : Ergani Kaymakamı ı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ergani Kaymakamı ı Bölge Trafik Denetleme stasyon Amirli ince yapılan denetim sırasında, 06 E 6776 plaka sayılı araç sürücüsü davacı adına, alkol cihazına üfleme yi kabul etmedi i, sürücü belgesini yanında bulundurmadı ından bahisle, sırasıyla 05/06/2019 tarihli ve IK-975247, 05/06/2019 tarihli ve IK-975175 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutanakları düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9 ve 44/1-b. madde ve fıkraları uyarınca 2.869 TL ve 235 TL idari para cezası verilmi , aynı birim tarafından alkol cihazına üfleme yi kabul etmedi inden geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutana ı düzenlenmi tir.

2. Davacı, idari para cezaları ile sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. Ergani Sulh Ceza Hâkimli i 16/08/2019 tarihli ve D. .2019/581 sayılı kararı ile; sürücü belgesi geri alma tutana ına karşı yapılan ba vurunun çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle bu konuda inceleme yapılmadı ı belirtilerek, idari para cezaları yönünden ba vuruyu esastan inceleme ba vurunun reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

4. Davacı, bu kez, sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

5. Diyarbakır 1. dare Mahkemesi, davayı esastan inceleyerek 30/10/2020 tarihli ve E.2020/528, K.2020/1368 sayılı kararı ile davanın reddine karar vermi tir.

6. Bu kez, davacı vekili tarafından yapılan istinaf ba vurusunun, Gaziantep Bölge dare Mahkemesi Dördüncü dari Dava Dairesinin 05/03/2021 tarihli ve E.2021/448, K.2021/1022 sayılı kararı ile, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, i in esasına girilerek verilen kararda hukuka uygunluk görülmedi i gerekçesiyle kabulüne, Diyarbakır 1. dare Mahkemesinin 30/10/2020 tarihli ve E.2020/528, K.2020/1368 sayılı kararının kaldırılmasına karar verilmi tir.

7. Diyarbakır 1. dare Mahkemesi 06/04/2021 tarihli ve E.2021/627 sayılı kararı ile; konu ile ilgili Uyu mazlık Mahkemesinin emsal kararları gösterilerek, dava konusu sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerin 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden oldu u, dolayısıyla 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesindeki ve 2918 sayılı Kanun'un de i ik 112. maddesindeki hükümler dikkate alındı ında, sürücü belgesinin geri alınmasına ve idari para cezası verilmesine ili kin i lemlere kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, adli yargı yerinin görevli oldu u açıklanarak, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Alkol, uyu turucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasa ı*" ba lı ı altında düzenlenen 48. maddesinin, 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle yeniden düzenlenerek maddeye eklenen dokuzuncu fıkrası öyledir:

"Uyu turucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadı ı ya da alkoliün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2.000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır."

9. Aynı maddeyle eklenen 12. fıkrası öyledir:

"Sürücü belgelerinin geçici geri alma i lemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. "

10. Anılan Kanun'un, "*Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ili kin yetkisi*" ba lı ı altında düzenlenen 6. maddesi öyledir:

"Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında kar ıla tı ı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayi bakımından zorunlu görülen haller dı ında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dı ında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadı ı veya yeterli olmadı ı yerlerde polis; polisin ve trafik te kilatının görev alanı dı ında kalan yerlerde de jandarma, trafik e itimi almu subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafi i düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

11. 5326 sayılı Kanun'un "*Saklı tutulan hükümler*" ba lı ını ta ıyan 19. maddesi öyledir:

“(1) Di er kanunlarda kabahat kar ılı unda öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılcaya kadar saklıdır.”

12. “Genel kanun niteli i” ba lıklı 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun’un 31. maddesi öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

13. Kanun’un genel hükümleri arasında yer alan 27. maddesinin (1) numaralı bendinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilece i öngörülmü tür.

14. Buna göre, Kabahatler Kanunu’nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, Kanun’un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anlaşılmaktadır.

15. 2918 sayılı Kanun’un Adli Kovu turma ve Cezaların Uygulanması ba lıklı Dokuzuncu Kısım’a dahil “Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri” ba lı 1 altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun’daki hafif para cezasını veya bu Kanun’daki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya i yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadı ı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılaca ı ifade edilmi ; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dı nda tutulmu iken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun’un 20. maddesiyle de i tirilen maddenin ba lı 1, “Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki”; ekinde, madde ise öyledir:

“Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51inci maddesinin ihlali ve 118inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı “100 ceza puanını doldurmak” eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

..... ”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

16. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i, adli yargı yerince verilen kararda "görevsizlik" ya da "görev yönünden red" denilmemi se de kararın gerekçesinde görevli yargı yerinin idari yargı yeri oldu u açıkça belirtilmi oldu undan, görevsizlik kararı verildi inin kabulü ile Uyu mazlık Mahkemesinin önüne gelmi bulunan görev uyu mazlı ının çözüme kavu turulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyu mazlık Mahkemesinin kurulu amacına uygun olaca ından ve bu nedenle usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından *sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle açılan dava yönünden* olu an görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

18. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/9. madde ve fıkrası uyarınca davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutana ının iptal edilmesi istemiyle açılmı tır.

19. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı ında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan de i iklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü iken; 5326 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra; öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ıldı ından, Kabahatler Kanunu'nun 5560 Sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, idari para cezasına kar ı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varmı tır.

20. Uyu mazlı ın esasını olu turan, *sürücü belgesi geri alma tutana ina ili kin karara gelince:*

21. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan de i iklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendi inde, 2918 sayılı Kanun'un, bu

Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ili kin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığı nda; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

22. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildiği ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmemesi halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu ile lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmıştır, bu maddenin gerekçesinde de bu hükmle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bazı sorunlara çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

23. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmemesi halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu ile lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

24. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmemesi ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

25. Olayda, idari para cezasına konu ile ilgili olarak düzenlenen ve olumsuz görev uyuşmazlığının konusunu oluşturan sürücü belgesi geri alma tutanağı ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kanun'un "*Saklı tutulan hükümler*" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "*di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için, ehliyetin geri alınması,gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıncaya kadar saklıdır*" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan *ehliyetin geri alınmasına ili kin* hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile yukarıda belirtilen ekinde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

26. Görev kuralları kamu düzenine ili kin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müstesna hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

27. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

28. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

29. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen sürücü belgesi geri alma tutana ının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anlaşılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Diyarbakır 1. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Ergani Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 16/08/2019 tarihli ve D. .2019/581 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Diyarbakır 1. dare Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Ergani Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 16/08/2019 tarihli ve D. .2019/581 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyu mazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde de erlendirildi inde, bir idari i lem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerden do an uyu mazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii oldu u tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan "*idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde, idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptal talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görülece i*" düzenlemesi uyarınca da dava konusu i lemlerden do an uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum. 07/06/2021

Üye
Ahmet ARSLAN